

Asia: VNS 6/2025 vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Hallintovaliokunnan asiantuntijakuuleminen 11.2.2026

Poliisilakimies Markus Laine
Lounais-Suomen poliisilaitos

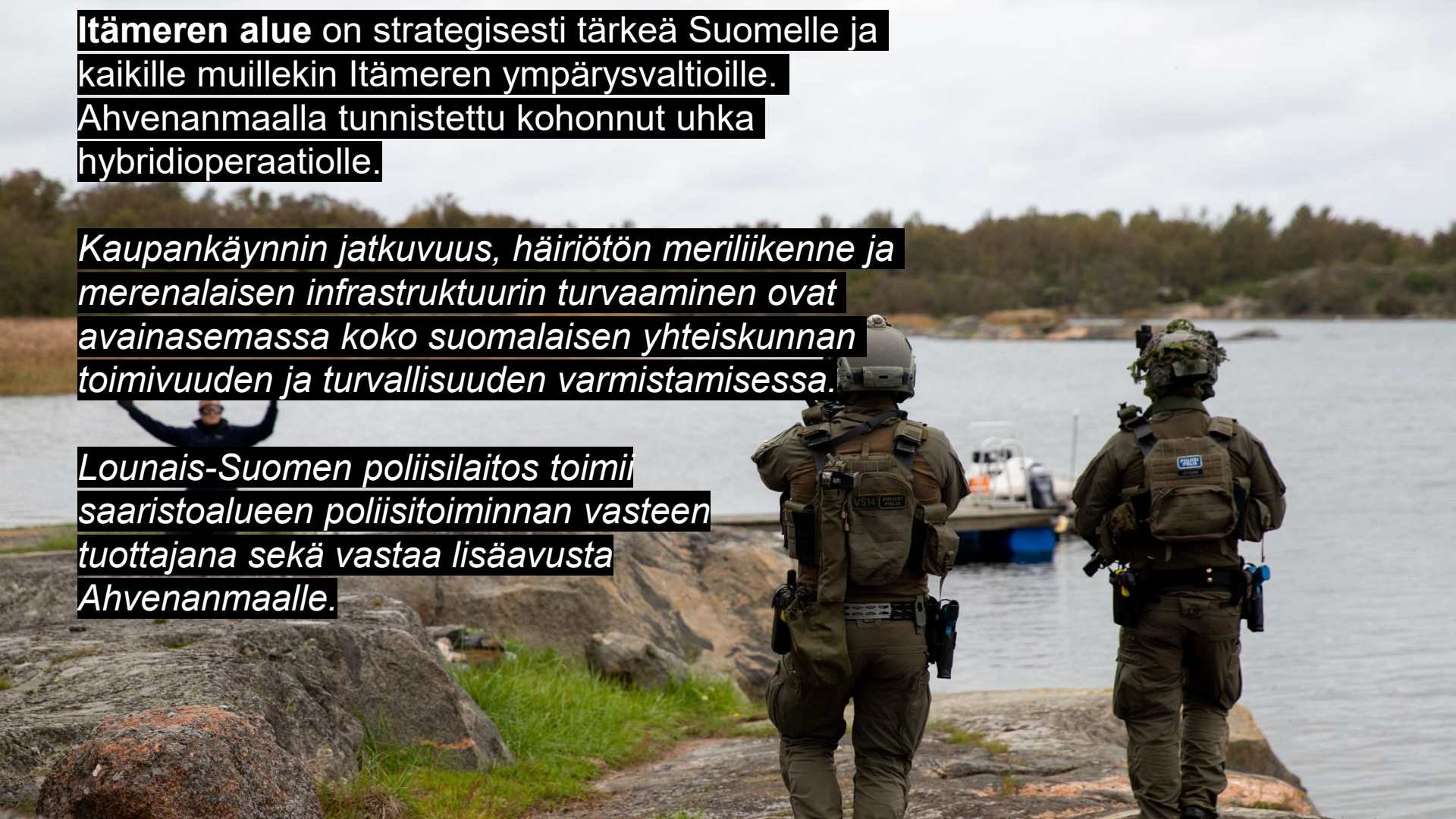
Lounais-Suomen poliisilaitoksen asiantuntijalausunto

- Poliisin toimintaympäristö jatkuvassa ja nopeassa muutoksessa
- Poliisilaitoksen näkökulmasta selonteosta korostuvat erityisesti nuorisorikollisuus, järjestäytyneen rikollisuuden torjunta sekä kriittisen infrastruktuurin suojaaminen (ml. Ahvenanmaa)
- Poliisin suorituskyky muodostuu henkilöstövoimavaroista (ml. reservi), työvälineistä sekä toimivaltuuksista

- Muuttuvaan toimintaympäristöön ja sisäisen turvallisuuden uhkiin pystytään vastaamaan

1. Selonteossa esitetyin resurssilisäyksin
    a) henkilöstö tärkein voimavara
    b) myös kalusto, toimitilat ja tietojärjestelmät
2. Lainsäädännön kehittämisellä
    a) rikostiedustelulainsäädäntö
    b) viranomaisten tiedonvaihtoa koskeva lainsäädäntö
    c) ns. esitutkintapakon tarkastelu ja rikosprosessin sujuvoittaminen

POLIISI
LOUNAIS-SUOMI

Itämeren alue on strategisesti tärkeä Suomelle ja kaikille muillekin Itämeren ympärysvaltioille. Ahvenanmaalla tunnistettu kohonnut uhka hybridioperaatiolle.

Kaupankäynnin jatkuvuus, häiriötön meriliikenne ja merenalaisen infrastruktuurin turvaaminen ovat avainasemassa koko suomalaisen yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden varmistamisessa.

Lounais-Suomen poliisilaitos toimii saaristoalueen poliisitoiminnan vasteen tuottajana sekä vastaa lisäavusta Ahvenanmaalle.

Ahvenanmaan erityiskysymykset

- Keskeisellä sijainnilla Itämerellä oleva Ahvenanmaa on demilitarisoitu ja neutralisoitu. Tämä tarkoittaa sitä, ettei sotilaallinen läsnäolo maakunnassa ole sallittua ja ettei saaria saa linnoittaa.
  - *Ahvenanmaan linnoittamattomuutta ja puolueettomuutta koskeva sopimus SopS 1/1922*
  - *Demilitarisointia koskeva valtionsopimus Suomen ja Neuvostoliiton välillä SopS 24/1940*
- Poliisin toiminta korostuu epäselvissä uhkissa, erityisesti niin kauan kuin ne eivät ole tulkittavissa ja tunnistettu sotilaallisiksi uhiksi.
  - *Lounais-Suomen poliisilaitos on maantieteellisesti Ahvenanmaan maakunnan lähin valtakunnan poliisiviranomainen, joka kykenee tarvittaessa nopeasti tuottamaan operatiivista tukea Ahvenanmaan maakuntaan. Poliisille turvattava riittävät suorituskyvyt mm. merialueella liikkumiseen.*
- Poliisin ensivasterooli Ahvenanmaan maakunnan alueella tapahtuvissa tilanteissa voi jatkua pitkään. Tämä edellyttää poliisilta riittävää panostusta kalustoon, välineisiin, huoltoon ja omasuojaan
  - *Poliisi ei erilaisissa yhteiskunnan häiriötilanteissa voi perustaa liikkuvuuttaan muilta viranomaisilta, esimerkiksi Rajavartiolaitokselta, saamaansa virka-apuun.*
- Poliisi on aluevalvontalain tarkoittama aluevalvontaviranomainen. Poliisi suorittaa aluevalvontatehtäviä omien tehtäviensä yhteydessä
  - *Aluevalvontalakiin kohdistuvassa tarkastelussa on esitetty tulkintoja, joiden mukaan Ahvenanmaan maakunnan poliisiviranomainen ei ole aluevalvontalaissa tarkoitettu aluevalvontaviranomainen.*

POLIISI
LOUNAIS-SUOMI

Nuorisorikollisuus ja katujengit

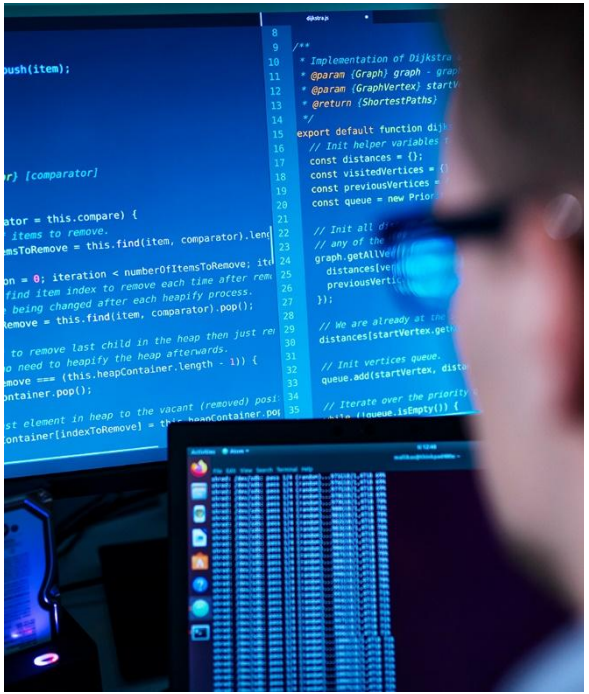
- Nuorisorikollisuuden kehitys on ollut hälyttävää joskin kasvu on saatu taittumaan määrätietoisilla ja koordinoiduilla toimenpiteillä
- Tehostetut valvontakohteet, jalkautuminen
- Epäillyt entistä nuorempia – kehityskulku kohti vakavaa rikollisuutta tunnistettu
- Yksittäisen nuoren rikoskierre tunnistettava ja katkaistava viipymättä, tarvittaessa pakkokeinoin
- Viranomaisten riittämättömät toimivaltuudet alle 15-vuotiaiden rikolliseen tekoon epäiltyjen osalta
- Suljetut lastensuojelulaitokset
- KOULU25 –hanke, online-oppitunnit, SOME-näkyvyys,
- Ankkuri-malli
- Oppilaitosyhteistyö, ”Koulu2”, sijoituspaikkapoliisit

POLIISI
LOUNAIS-SUOMI

Järjestäytynyt ja vakava rikollisuus

- Kansainvälistyvää ja rikoslajeiltaan laajenevaa, pääosin piilorikollisuutta
  - TVA-rikokset
- Tehokkaat ja koordinoidut valtakunnalliset torjuntatoimet välttämättömiä
- Viranomaisiin kohdistuvat uhat huomioitava
- Rikostiedustelulainsäädäntö
- Tiedonvaihtoa koskeva lainsäädäntö
- Torjuntastrategiat ja ohjelmat

POLIISI
LOUNAIS-SUOMI

Syrjäytyminen, ääriliikkeet ja terrorismi

- Ääriliikkeiden toiminta kohdistuu esimerkiksi seksuaalivähemmistöihin ja uskonnollisiin yhteisöihin
- Terrorismin torjunnan kohdehenkilöt ja tutkitut terrorismirikokset – äärioikeistosta radikaali-islamismiin
- Yhteiskuntaan integroitumisen haasteet
- Varjoyhteiskuntien syntyminen, ongelmalliset alueet
  - Kasvualustana JR- ja katujengirikollisuudelle
- Vuorovaikutus poliisin ja väestökehitykseltään haasteellisten alueiden asukkaiden ja toimijoiden välillä

POLIISI
LOUNAIS-SUOMI

Kysymyksiä?

Poliisilakimies Markus Laine
Lounais-Suomen poliisilaitos

POLIISI
LOUNAIS-SUOMI